

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาสาธารณสุขเป็นปัญหาสำคัญระดับชาติ มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลทุกกลุ่มทุกฝ่าย รัฐบาลจึงเห็นความสำคัญและได้ให้ทุกส่วนราชการดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณสุขอย่างจริงจัง รวมทั้งได้กำหนดให้ “กลุ่มผู้ใช้แรงงาน” เป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นมา

รัฐบาลสมัย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร กำหนดให้นโยบายการปราบปรามยาเสพติดเป็นนโยบายเร่งด่วน ภายใต้หลักการดำเนินนโยบาย การป้องกันนำหน้าการปราบปราม ผู้เสพต้องได้รับการรักษา ผู้ค้าต้องได้รับการลงโทษโดยเด็ดขาด โดยนายกรัฐมนตรีได้ประกาศสงครามเอาชนะยาเสพติดขึ้นเด็ดขาด เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2546 โดยใช้ยุทธศาสตร์ “พลังแผ่นดิน” เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้ เน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสนับสนุนให้ทุกฝ่ายเข้ามามีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหานี้

กระทรวงแรงงานในฐานะเป็นหน่วยงานที่ให้ความดูแลคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้ที่อยู่ในวัยแรงงาน รวมถึงบุคคลและเยาวชนที่เตรียมเข้าสู่ตลาดแรงงาน ซึ่งถือเป็นบุคคลที่สำคัญต่อการสร้างฐานเศรษฐกิจของประเทศและเป็นกลุ่มคนส่วนใหญ่ของสังคมไทย หากปล่อยให้กลุ่มคนเหล่านี้เข้าสู่หัตถ์ของยาเสพติด ประเทศชาติก็จะต้องสูญเสียบุคลากรหลักที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ

จากนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น กระทรวงแรงงานจึงได้มีส่วนร่วมและได้วางยุทธศาสตร์การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณสุขมาตลอด เพื่อสนองนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลตั้งแต่ต้นปี 2546 เป็นต้นมา โดยได้ดำเนินการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

- ระยะที่ 1 - ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ – 30 เมษายน 2546
- เป้าหมายเพื่อหยุดยั้ง กวาดล้าง ทำลายการค้าและการแพร่ระบาดของยาเสพติดทุกพื้นที่
 - กระทรวงแรงงานได้บูรณาการงาน/โครงการด้านยาเสพติดไว้ภายใต้โครงการรวมใจ แรงงานไทย ไร้ยาเสพติด จำนวน 11 โครงการ/กิจกรรม
- ระยะที่ 2 - ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม – 2 ธันวาคม 2546
- เป้าหมายเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนให้หมดสิ้นไปหรือเบาบางลงจนอยู่ในระดับที่ไม่ส่งผลกระทบต่อการค้าเนินชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน
 - กระทรวงแรงงานได้กำหนดภารกิจด้านยาเสพติดและดำเนินการภายใต้โครงการรวมใจ แรงงานไทย ไร้ยาเสพติด จำนวน 10 โครงการ/กิจกรรม

- ระยะที่ 3** - ระหว่างวันที่ 3 ธันวาคม 2546 - 30 กันยายน 2547
- เป้าหมายเพื่อดำรงความเข้มแข็งของพลังแผ่นดินและชุมชนในการเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน
 - กระทรวงแรงงานได้กำหนดโครงการ/กิจกรรมดำเนินการภายใต้โครงการรวมใจ แรงงานไทย ไร้ยาเสพติดไว้ 9 โครงการ/กิจกรรม

ยุทธศาสตร์การต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดกระทรวงแรงงาน ตาม ROAD MAP ระยะที่ 3

กระทรวงแรงงานเป็นหน่วยงานรับผิดชอบร่วมดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดตามยุทธศาสตร์ชาติ 3 ด้าน จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์การต่อสู้เอาชนะยาเสพติดกระทรวงแรงงานระยะที่ 3 โดยมีเป้าหมายเพื่อดำรงความเข้มแข็งของเครือข่ายและโรงงานเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การป้องกันผู้มีโอกาสเข้าไปใช้ยาเสพติด (Potential Demand)
2. ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด (Demand)
3. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ

ในส่วนของจังหวัดสมุทรสาคร สำนักงานแรงงานจังหวัดได้ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงแรงงานต่อเนื่องทุกระยะ ซึ่งในที่นี้จะขอกล่าวถึงงานในหน้าที่ที่ผู้ประเมินรับผิดชอบและห้วงเวลาที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำผลงานนี้ กล่าวคือ ในระยะที่ 2 ได้ดำเนินการสร้างเครือข่ายผู้ประสานพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ตามโครงการประสานพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งกระทรวงแรงงานได้รับมอบหมายให้เป็นฝ่ายประสานผู้ใช้แรงงาน รับผิดชอบในการสร้างเครือข่ายผู้ประสานพลังแผ่นดินในกลุ่มผู้ใช้แรงงานอย่างน้อยร้อยละ 3 ของผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการนั้น ๆ โดยกำหนดเป้าหมายให้จังหวัดสมุทรสาครดำเนินการสร้างเครือข่ายผู้ประสานพลังแผ่นดินฯ จำนวน 2,504 คน ซึ่งดำเนินการได้จำนวน 5,903 คน เกินกว่าเป้าหมายที่กำหนด จำนวน 3,399 คน คิดเป็นร้อยละ 135.74

การจัดอบรมให้ความรู้และชี้แจงภารกิจหน้าที่ของเครือข่ายผู้ประสานพลังแผ่นดินในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ได้ดำเนินการโดยบูรณาการกับงานประชุม/สัมมนา/อบรมของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสมุทรสาคร สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดสมุทรสาคร และโรงพยาบาลในโครงการประกันสังคม 7 แห่ง ซึ่งมีผู้ผ่านการอบรมแล้ว 3,488 คน ซึ่งในการอบรมนั้นได้มอบหมายให้ผู้ประสานพลังแผ่นดินมีหน้าที่ดังนี้

1. **ด้านการป้องกัน** โดยเป็นผู้รู้จักป้องกันตนเอง สร้างความรัก ความอบอุ่นในครอบครัว และให้ความรู้ความเข้าใจแก่เพื่อนร่วมงานและผู้ใกล้ชิด ให้มีความรู้และร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดตลอดเวลา
2. **ด้านการแก้ไข** โดยให้ความช่วยเหลือ แนะนำเมื่อพบเพื่อนผู้ใช้แรงงานที่มีปัญหาติดยาเสพติด ให้ได้รับการรักษาอย่างถูกวิธีและติดตามให้กำลังใจ

3. ด้านการปราบปราม โดยเป็นผู้คอยสอดส่องดูแลแจ้งเบาะแสผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยให้วามร่วมมือกับผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่รัฐ

เพื่อเป็นการติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่ายผู้ประสานพลังแผ่นดินในกลุ่มผู้ใช้แรงงานว่า ดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือไม่ จึงได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้แก่เครือข่ายประสานพลังแผ่นดินฯ จำนวน 1,000 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างจากสถานประกอบการ 258 แห่ง

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินผล

1.2.1 เพื่อต้องการทราบว่าเครือข่ายผู้ประสานพลังแผ่นดินในกลุ่มผู้ใช้แรงงานได้ปฏิบัติหน้าที่ตามรอบภารกิจที่ได้มอบหมายหรือไม่

1.2.2 เพื่อต้องการทราบถึงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานด้านการรณรงค์และป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน

3. ขอบเขตการประเมินผล

ผู้ประเมินจะดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการรณรงค์และป้องกันปัญหายาเสพติดเองเครือข่ายผู้ประสานพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน เฉพาะในเขตจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 1,000 คน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 จะได้ทราบผลการดำเนินงานของเครือข่ายผู้ประสานพลังแผ่นดินในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน

1.4.2 จะได้ทราบถึงแนวทางการดำเนินงานรณรงค์และป้องกันปัญหายาเสพติดของสถานประกอบการ

1.4.3 จะได้ทราบถึงข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการรณรงค์และป้องกันปัญหายาเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน

1.5 นิยามศัพท์

ยาเสพติด หมายถึง ยาหรือสารเคมีที่เข้าสู่ร่างกายไม่จำเป็นโดยวิธีใดก็ตาม เช่น กิน ฉีด สูบ ดม แล้วมีผลเสียต่อร่างกาย อารมณ์หรือพฤติกรรมของผู้ใช้ ให้มีใจจดจ่อและขวนขวายที่จะหาขายนั้นมาใช้ อยู่ประจำ

สถานประกอบการ หมายถึง โรงงานที่มีกระบวนการและขั้นตอนการผลิต เพื่อให้ได้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ออกมา โดยมีการจ้างงานที่ประกอบไปด้วยนายจ้างและลูกจ้าง

เครือข่ายผู้ประสานพลังแผ่นดินในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน หมายถึง ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งจากสถานประกอบการให้มีหน้าที่ช่วยกันป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

รอบการประเมินผลและตัวชี้วัด

การประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่ายผู้ประสานพลังแผ่นดินในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ก็เพื่อที่จะเฝ้าระวังการทรยศของเครือข่ายผู้ประสานพลังแผ่นดินในกลุ่มผู้ใช้แรงงานที่สถานประกอบการได้แต่งตั้งขึ้น ได้มีการเฝ้าระวังการตามบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการรณรงค์และป้องกันปัญหาสุขภาพจิตในสถานประกอบการหรือไม่มากนักน้อยเพียงใด ตลอดจนได้ทราบถึงข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการรณรงค์ป้องกันปัญหาสุขภาพจิตในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน แล้วนำผลที่ได้จากการประเมินไปใช้ในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตในสถานประกอบการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ได้มุ่งประเด็นตัวชี้วัดไปที่ผู้ประสานพลังแผ่นดินที่ได้รับแต่งตั้ง ว่ามีการดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ที่มากนักน้อยเพียงใด โดยอาศัยหลักของเหตุผลแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีอยู่หลายทฤษฎี แต่ในที่นี้ผู้ประเมินขออ้างอิง คือ

ก. ความหมายของการประเมินผล

มีผู้ให้แนวคิดและความหมายของการประเมินผลไว้หลายคน ซึ่งผู้ประเมินจะขอนำมากล่าวอ้างไว้ ณ ที่นี้ คือ

1. การประเมินผล คือ การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานจริงกับผลที่คาดว่าจะได้รับ (Dror, 1968; Good, 1973)
2. การประเมินผล เป็นกระบวนการจัดรูปแบบ รวบรวมวิเคราะห์และเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์เพื่อการวินิจฉัยตัดสินใจเลือก ในการดำเนินการแผนงานและโครงการต่าง ๆ (Weiss, 1972; Chronbach, 1973; Morris and Gibbon, 1978; Chambers, Wedel and Rodwel, 1992)
3. การประเมินผล หมายถึง กิจกรรมรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ความหมายจากข้อเท็จจริง เพื่อหาวิธีการปรับปรุงและบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแผนงาน/โครงการ (Suchman, 1967; Scriven, 1973; Franklin and Thrasher, 1976; Rutman, 1977)

กล่าวได้ว่า การประเมินผลแผนงานและโครงการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบผลที่ได้รับจากการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการนั้นกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่ตั้งไว้ เพื่อตัดสินใจคุณค่าตลอดจนวินิจฉัยทางเลือก เพื่อปรับปรุงแผนงานและโครงการนั้นให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแผนงานและโครงการ

ประโยชน์ของการประเมินผลสามารถกล่าวได้โดยสรุป 3 ประการ คือ

1. เพื่อช่วยการตัดสินใจในเชิงนโยบาย (Policy decision) โครงการนำร่องที่ได้รับการประเมินว่ามีประโยชน์ หลังจากนั้นจึงนำเสนอเข้ามาเป็นนโยบายขององค์กรต่อไป
2. เพื่อช่วยในการบริหารงาน (Administration decision) ในการบริหารงานต้องใช้การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดจากการเลือกหลายทางเลือก การประเมินผลจะช่วยให้ทราบถึงจุดแข็งจุดอ่อน ของการดำเนินการเพื่อช่วยเหลือในการตัดสินใจในการบริหารงานต่อไป
3. เพื่อช่วยในการปฏิบัติงาน (Operation decision) การประเมินผลงานจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดการเรียนรู้ ในกระบวนการทำงานตลอดจนกิจกรรมที่ดำเนินการว่า ได้ผลดี ผลเสียอย่างไร ช่วยทำให้เกิดการพัฒนาการทำงาน

ข. ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

วอลเตอร์ วิลเลียมส์ (Walter Williams) คาร์ล แวน ฮอร์น (Carl E. Van Horn) โดแนลด์ แวนมีเตอร์ (Donalds S. Van Meter) เจฟฟรีย์ เพรสแมน (Jeffrey Pressman) และอารอน วิลคอฟสกี (Aaron Wildavski) ได้ให้ความหมายไปในทำนองที่คล้ายกันว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเรื่องของ “การศึกษาว่าองค์กร บุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องสามารถทำและกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหารทั้งหมด ปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบายที่ระบุไว้หรือไม่แค่นั้น เพียงใด” หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องของ “ความสามารถที่จะผลักดันให้การทำงานของกลไกที่สำคัญทั้งหมดสามารถบรรลุผลตามนโยบายที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้

วอเรซ จันทรศร ได้ให้ความหมายไว้ว่า การศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการแสวงหาวิธีการและแนวทางเพื่อปรับปรุงนโยบาย แผนงาน และการปฏิบัติงานในโครงการให้ดีขึ้น เนื้อหาสาระของการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติ จึงเน้นการแสวงหาคำอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์หรือสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นภายในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อที่จะศึกษาบทเรียน พัฒนาแนวทางและสร้างกลยุทธ์เพื่อที่จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติบังเกิดความสำเร็จ

Merilee S. Grindle ได้เสนอกรอบทฤษฎีหรือแนวความคิดในการวิเคราะห์นโยบาย / โครงการพัฒนาของรัฐในประเทศโลกที่สาม โดยให้ความสนใจกับเรื่องของการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy implementation) มากกว่าการกำหนดนโยบาย (Policy formation) และได้เพิ่มมิติการเมืองเข้าไปในการวิเคราะห์ โดยให้เหตุผลว่า จากการวางนโยบายไปสู่การปฏิบัตินั้นมีช่องว่างหรือปัญหาเกิดขึ้นมากมาย การทำความเข้าใจกับช่องว่างนี้จะช่วยให้เราเห็นถึงความยากลำบากและความสลับซับซ้อนของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติมากขึ้น ว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกว่าควรทำ/ไม่ควรทำอย่างไร และยังเป็นนโยบาย/โครงการพัฒนาด้วยแล้วยังมีปัญหาอีก เพราะมีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้องกับใครก็ได้ใครเสีย อันเนื่องมาจากการนำนโยบาย / โครงการพัฒนานั้น ๆ ไปปฏิบัติ

ความสำเร็จหรือล้มเหลวของการนำเอานโยบาย / โครงการใดไปปฏิบัติก็ตาม เนื้อหาสาระของนโยบาย/โครงการมีส่วนกำหนดอย่างมาก ฉะนั้น ถ้าเนื้อหาสาระไม่มีปัญหาก็อาจสำเร็จไปแล้วครั้งหนึ่ง อีกครั้งหนึ่งจะทำให้การนำนโยบาย/โครงการไปปฏิบัติได้รับความสำเร็จหรือไม่อย่างไร คือ บริบทหรือปัจจัยแวดล้อม (Policy context) ตัวผู้ปฏิบัติที่มีผลต่อกระบวนการปฏิบัติตามนโยบาย ซึ่งได้แก่กลุ่มบุคคลที่ตัวผู้ปฏิบัติจะต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์อยู่ด้วยตลอดเวลา แบ่งเป็น 3 กลุ่มด้วยกัน ได้แก่ กลุ่มที่หนึ่ง คือ ผู้บริหารระดับภูมิภาค ในฐานะผู้ควบคุมดูแลกิจกรรมและบทบาทของผู้ปฏิบัติอีกทีหนึ่ง กลุ่มที่สองคือ กลุ่มผู้นำท้องถิ่น ทั้งที่เป็นข้าราชการและนักการเมือง ซึ่งเป็นกลุ่มที่คาดหวังว่าผลที่ออกมาจากโครงการของรัฐจะต้องไม่รบกวนผลประโยชน์ของตน กลุ่มที่สามก็คือ กลุ่มประชาชนเป้าหมายที่เป็นผู้ได้รับผลของโครงการโดยตรง ส่วนใหญ่กลุ่มคนเหล่านี้จะมีสถานภาพต่ำ เช่น กลุ่มชาวนาชาวไร่ กลุ่มผู้มีรายได้น้อย ชาวบ้าน และคนว่างงาน ซึ่งทัศนคติและความพร้อม อันหมายถึงความเข้าใจในสิ่งที่รัฐจะกระทำของกลุ่มคนเหล่านี้ มีผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการพัฒนาต่าง ๆ อยู่มาก

กล่าวโดยสรุปในภาพรวมของ Grindle เป็นการให้กรอบความคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติในประเทศโลกที่สาม ว่าควรจะต้องทำความเข้าใจกลุ่มต่าง ๆ ที่เป็นบริบททางการเมืองและปฏิสัมพันธ์จากตัวผู้ปฏิบัติ รวมไปถึงการคำนึงถึงเป้าหมายของนโยบายเป็นหลักว่า ในกระบวนการนำนโยบายหรือโครงการไปปฏิบัติ นั้น “การเมือง” ได้เข้ามามีอิทธิพลต่อความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของนโยบายและโครงการนั้นมากน้อยเพียงใด

ก. ความหมายของยาเสพติด

ยาเสพติด หมายถึง ยาหรือสารเคมีที่เข้าสู่ร่างกายจะโดยวิธีใดก็ตาม เช่นกิน ฉีด สูบ ดม แล้วมีผลเสียต่อร่างกาย อารมณ์ หรือพฤติกรรมของผู้ใช้ ให้มีใจจดจ่อและขวนขวายที่จะหาหนทางนั้นมาใช้อยู่เป็นประจำ ฤทธิ์ของยาเสพติดมีผลต่อระบบประสาทส่วนกลาง ซึ่งเป็นที่ตั้งของสมองแบ่งได้ 4 ประเภท คือ

1. ประเภทกดประสาท เช่น มึน มอร์ฟีน เฮโรอีน ยานอนหลับและยาระงับประสาทประเภทต่าง ๆ ยาในกลุ่มนี้มีฤทธิ์ในการเสพติดสูงมาก โดยจะติดทั้งทางกายและทางจิตใจ แพทย์ใช้เป็นยารักษาอาการเจ็บปวดปานกลางถึงรุนแรง เช่น ระงับอาการปวดภายหลังการผ่าตัดหรือการเจ็บปวดที่เกิดจากโรคมะเร็งขั้นสุดท้าย ยาประเภทกดประสาทจะออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลางในส่วนที่ควบคุมความรู้สึก โดยฤทธิ์ยาจะกดประสาททำให้เกิดความรู้สึกมีชาจนหายเจ็บปวด

แต่เมื่อมีคนนำยาในกลุ่มนี้ไปใช้ในทางที่ผิด คือ ใช้เพื่อให้เกิดการเสพติดโดยใช้ปริมาณมากเกินไปเกินกว่าปริมาณในการรักษาโรคฤทธิ์ของยาจะกดสมองอย่างรุนแรงจนทำให้สมองมีนชา ความคิดความอ่านช้าลง จนอาจทำให้เป็นคนปัญญาอ่อนได้ ฤทธิ์ของยายังกดระบบการทำงานของอวัยวะอื่น ๆ ภายในร่างกายด้วย เช่น กดศูนย์การหายใจทำให้การเดินของหัวใจช้าลง หายใจช้า และถ้าใช้ยาเสพติดประเภทนี้ในปริมาณมากยาจะเพิ่มฤทธิ์ในการกดระบบประสาทสมองมากขึ้นอาจทำให้ผู้เสพเสียชีวิตได้ นอกจากนี้ผู้ใช้ยาเสพติดโดยวิธีการฉีดและใช้เข็มฉีดยาร่วมกันอาจติดโรคร้ายแรงได้ เช่น โรคเอดส์ เป็นต้น

2. ประเภทกระตุ้นประสาท เช่น แอมเฟตามีน เมทแอมเฟตามีน ยาบ้า ยาอี (เอ็กซ์ตาซี) อีเฟดรีน ระทมม โคลเคน ยาในกลุ่มนี้แพทย์ใช้ในการรักษาโรคจิตประสาทประเภทที่มีอาการซึมเศร้า ง่วง หลับ ฤทธิ์ของยาจะกระตุ้นประสาททำให้ตื่นตัว ไม่หิว ไม่ง่วง จึงมีกณนำยากกลุ่มนี้ไปใช้ในทางที่ผิด คือ ใช้เป็นยาลดความอ่อน ใช้เพื่อให้ทำงานได้มากและนาน ยาประเภทนี้เมื่อใช้ไปนาน ๆ จะเกิดอาการคือยา และจะต้องใช้ยาเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกายมากเพราะฤทธิ์ของยาที่กระตุ้นประสาทส่วนสมองจะทำให้ประสาทตื่นตัวมีความกระปรี้กระเปร่าชั่วขณะหนึ่ง แต่เมื่อหมดฤทธิ์ยาแล้วจะมีอาการหดหู่ ซึมเศร้า และอ่อนเพลียอย่างหนัก เพราะร่างกายถูกฝืนทำงานหนักจนเกินกำลังและขาดการพักผ่อนถ้าใช้ยาในปริมาณมาก และติดต่อกันเป็นระยะเวลาานจะทำให้ร่างกายและสมองมีความเครียดและเสื่อมลง มีอาการเสื่อมทางจิต นอาจกลายเป็นโรคจิต คุ้มคลั่งได้

3. ประเภทหลอนประสาท เช่น แอลเอสดี เอสแอลอิน เห็ดขี้ควาย ยาประเภทนี้จะออกฤทธิ์ที่ระบบประสาทสมองส่วนสัมผัสทั้ง 5 คือ การมองเห็น การได้ยิน การดมกลิ่น การชิมรส และการสัมผัส ร่างกาย ฤทธิ์ของยาจะบิดเบือนทำให้การมองเห็น การได้ยิน การชิมรส การสัมผัส และการดมกลิ่นเปลี่ยนแปลงไปจากที่เป็นจริง เห็นภาพลวงตาจนไม่สามารถควบคุมได้ และถ้าฤทธิ์หลอนประสาทเกิดขึ้นมาก ๆ จะทำให้ผู้เสพกลายเป็นคนบ้าได้ในที่สุด

4. ประเภทออกฤทธิ์ผสมผสาน เช่น กัญชา ยาเสพติดประเภทนี้จะออกฤทธิ์ทั้งกด กระตุ้นและหลอนประสาท โดยจะเริ่มออกฤทธิ์ในทางกดประสาททำให้สมองมึนชา ความคิดอ่านช้าลง กดศูนย์การหายใจ ทำให้หัวใจเต้นช้า หายใจช้า แล้วจะออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท ทำให้สมองตื่นตัวมีอาการกระปรี้กระเปร่า หัวใจเต้นเร็ว จากนั้นจะออกฤทธิ์หลอนประสาท เพื่อฝืน ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ยาเสพติดประเภทนี้อันตรายมาก เพราะลักษณะของการออกฤทธิ์จะทำให้ระบบต่าง ๆ ภายในร่างกายทำงานหนัก โดยเฉพาะระบบประสาทสมองจะได้รับการกดการกระตุ้นและหลอน จนกระทั่งสมองเสื่อมโทรมลงจนถึงขั้นทำให้ความจำเสื่อมได้

นอกจากยาเสพติดทั้ง 4 ประเภทตามที่กล่าวมาแล้วยังมีสารอีกชนิดหนึ่ง เรียกว่า “สารระเหย” ได้แก่ น้ำมันเบนซิน น้ำมันก๊าด ทินเนอร์ ยาล้างเล็บ กาว น้ำมันผสมสี แล็กเกอร์ สีกระป๋องสำหรับพ่น เป็นต้น สารเหล่านี้เป็นสารที่ใช้ประโยชน์ในวงการอุตสาหกรรม เพื่อใช้เป็นตัวทำละลาย แต่มีผู้นำมาใช้ในทางที่ผิด คือ ใช้สูดดมเพื่อให้เกิดความมึนเมา สารระเหยจะเข้าสู่ร่างกายทางจมูกและดูดซึมไปตามหลอดเลือดสู่กระแสเลือดแล้วจะกระจายไปในเนื้อเยื่อของเหลวทุกแห่งในร่างกายสู่ระบบประสาทส่วนกลางและไปออกฤทธิ์ที่ระบบประสาทส่วนกลางและไปออกฤทธิ์ที่ระบบประสาทส่วนสมอง

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการประเมินผล

วิธีการและอุปกรณ์

ใช้แบบสอบถาม โดยประมวลจากแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาอาเสพติดในสถานประกอบการตามนโยบายกระทรวงแรงงาน มาเป็นแนวทางในการจัดทำแบบสอบถามและกำหนดรูปแบบวิธีประเมิน

หน่วยในการวิเคราะห์

กำหนดให้เครือข่ายผู้ประสานพลังแผ่นดินในกลุ่มผู้ใช้แรงงานที่สถานประกอบการในเขตจังหวัดสมุทรสาครแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ในการป้องกัน แก้ไข และปราบปรามอาเสพติดในสถานประกอบการ และรวบรวมส่งให้สำนักงานแรงงานจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อจัดทำทำเนียบเครือข่ายเป็นหน่วยในการวิเคราะห์

ประชากรในกลุ่มเป้าหมายและการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ดำเนินการ

ใช้แบบสอบถามที่จัดทำขึ้นเป็นเครื่องมือ กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ประสานพลังแผ่นดินอาเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 1,000 คน จากจำนวนผู้ประสานพลังแผ่นดินในกลุ่มผู้ใช้แรงงานของจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 5,903 คน คิดเป็นร้อยละ 16.94 ของผู้ประสานพลังแผ่นดินฯ

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ประเมินได้ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ โดยแนบซองติดแสตมป์สำหรับส่งกลับคืนมาด้วย จำนวน 1,000 คน ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนมาทางไปรษณีย์จำนวน 287 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 ของแบบประเมินทั้งหมด

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ผู้ประเมินได้กำหนดตารางวิเคราะห์โดยแยกประเด็นมาจากแบบสอบถามและคำนวณค่าเป็นร้อยละ สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	164	57.14
หญิง	123	42.86
รวม	287	100.00

ตารางที่ 2 อายุ ของผู้ตอบสอบถาม

ช่วงอายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	2	0.70
20 – 29 ปี	105	36.58
30 – 39 ปี	100	34.84
40 – 49 ปี	65	22.65
50 ปี ขึ้นไป	15	5.23
รวม	287	100.00

อายุเฉลี่ย 45.5 ปี

จากข้อมูลตารางที่ 1 และตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชาย มากกว่าหญิง และมีอายุเฉลี่ยประมาณ 45 ปี

2. จากการทำนั้ได้รับแต่งตั้งให้เป็นเครือข่ายผู้ประสานพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ท่านได้ดำเนินการเกี่ยวกับการรณรงค์และป้องกันปัญหาเสพติดอย่างไรบ้าง

2.1 ด้านการป้องกันตนเอง ครอบครัว และเพื่อนร่วมงาน

ตารางที่ 3 การดำเนินการด้านการป้องกัน

ด้านการป้องกัน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ดำเนินการ	266	94.66
ไม่ดำเนินการ	15	5.34
รวม	281	100.00

ไม่ระบุ 6 ราย

สำหรับเครือข่ายผู้ประสานพลังแผ่นดิน จำนวน 266 ราย ได้ดำเนินการโดยวิธีต่าง ๆ ดังนี้

- 2.1.1 ให้ความรู้ คำแนะนำ ซึ่ให้เห็นโทษหรือพิษภัยของยาเสพติด ร้อยละ 56.76
- 2.1.2 ไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ร้อยละ 22.93
- 2.1.3 สร้างความรักความอบอุ่นให้แก่ครอบครัว ร้อยละ 13.90
- 2.1.4 คอยสังเกตสอดส่องดูแลพฤติกรรมของคนในครอบครัวและเพื่อนร่วมงาน ร้อยละ 11.65
- 2.1.5 จัดให้มีกิจกรรมร่วมกัน ร้อยละ 6.39
- 2.1.6 ส่งเสริมหรือชักชวนเพื่อนร่วมงานให้เล่นกีฬา ร้อยละ 5.63
- 2.1.7 ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ร้อยละ 4.51

ส่วนร้อยละ 5.34 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบว่าไม่ได้ดำเนินการเนื่องจากตนเองและสมาชิกในครอบครัวหรือสถานประกอบการที่ทำงานอยู่ไม่มีผู้ใดตกเป็นทาสยาเสพติด

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้ประสานพลังแผ่นดินส่วนใหญ่มีการดำเนินการป้องกันตนเอง ครอบครัว และเพื่อนร่วมงานไม่ให้ตกเป็นทาสยาเสพติด

2.2 ด้านการแก้ไข

ตารางที่ 4 การดำเนินการด้านการแก้ไข

ด้านการแก้ไข	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ดำเนินการ	133	51.95
ไม่ดำเนินการ	123	48.05
รวม	256	100.00

ไม่ระบุ 31 ราย

สำหรับเครือข่ายผู้ประสานพลังแผ่นดิน จำนวน 133 ราย ได้ดำเนินการโดยวิธีการต่าง ๆ

ดังนี้

- 2.2.1 ตักเตือนเพื่อนผู้ใช้แรงงานไม่ให้เสพยาเสพติด ร้อยละ 27.82
- 2.2.2 เชิญชวนเพื่อนร่วมงานให้ช่วยกันสอดส่องดูแลพนักงานไม่ให้
ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ร้อยละ 16.54
- 2.2.3 ให้คำแนะนำหรือนำผู้ติดยาเสพติดไปบำบัดรักษาอย่างถูกวิธี ร้อยละ 14.28
- 2.2.4 สนับสนุนให้พนักงานเล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย ร้อยละ 14.28
- 2.2.5 ให้สถานประกอบการดำเนินการสุ่มตรวจปัสสาวะเป็นประจำ
หรือตรวจหาสารเสพติดพนักงานใหม่ก่อนรับเข้าทำงาน ร้อยละ 10.53
- 2.2.6 ให้กำลังใจ พุดคุย หรือให้คำปรึกษาแก่ผู้ติดยาเสพติด ร้อยละ 9.02
- 2.2.7 จัดให้มีคณะกรรมการโรงงานสีขาว/แกนนำ/หัวหน้าแผนก/
เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย คอยสอดส่องดูแลพนักงาน
ไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ร้อยละ 8.27

ส่วนร้อยละ 48.05 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบว่าไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจากตนเองและสมาชิกในครอบครัวหรือสถานประกอบการที่ทำงานอยู่ไม่มีผู้ใดตกเป็นทาสยาเสพติดร้อยละ 95.93 ไม่มีเวลาดำเนินการ ร้อยละ 2.44 และสถานประกอบการมีการอบรมให้ความรู้หรือสุ่มตรวจปัสสาวะเป็นประจำอยู่แล้วร้อยละ 1.63

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้ประสานพลังแผ่นดินส่วนใหญ่มีการดำเนินการในด้านการแก้ไขเมื่อพบผู้ใช้แรงงานที่ติดยาเสพติด

2.3 ด้านการปราบปราม

ตารางที่ 5 การดำเนินการด้านการปราบปราม

ด้านการปราบปราม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ดำเนินการ	123	52.34
ไม่ดำเนินการ	112	47.66
รวม	235	100.00

ไม่ระบุ 52 ราย

ผู้ประสานพลังแผ่นดินร้อยละ 52.34 มีการดำเนินการโดยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

- 2.3.1 คอยสอดส่องดูแลหากพบเห็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
ก็จะแจ้งเบาะแสให้นายจ้างหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจทราบ ร้อยละ 94.31
- 2.3.2 สถานประกอบการกำหนดนโยบายคุ้มครองหาสารเสพติด
เป็นระยะ หรือถ้าจะรับพนักงานใหม่จะต้องมีใบรับรอง
การตรวจสารเสพติดจากโรงพยาบาลมาแสดง ร้อยละ 13.01
- 2.3.3 จัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในโรงงานเพื่อดำเนินการปราบปรามยาเสพติดในโรงงาน ร้อยละ 4.06

ส่วนร้อยละ 47.66 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบว่าไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจากไม่พบเห็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดร้อยละ 79.46 มีเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการปราบปรามอยู่แล้วร้อยละ 9.82 ไม่มีอำนาจในการปราบปรามและเกรงกลัวจะได้รับอันตรายร้อยละ 6.25 และไม่มีเวลาร้อยละ 3.57

จากข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าผู้ประสานพลังแผ่นดินส่วนใหญ่มีการดำเนินการด้านการปราบปรามยาเสพติด โดยเป็นหูเป็นตาให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

3. ปัจจุบันในสถานประกอบการของท่านมีผู้ใช้แรงงานติดยาเสพติดหรือไม่

ตารางที่ 6 ในสถานประกอบการมีผู้ติดยาหรือไม่

ในสถานประกอบการมีผู้ติดยาเสพติดหรือไม่/ จำนวนเท่าใด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี 1 คน	2	0.79
มี 4 คน	2	0.79
มี แต่ไม่ทราบจำนวน	10	3.93
ไม่มี	238	93.70
ไม่ทราบ เนื่องจากพนักงานเข้าออกบ่อย	2	0.79
รวม	254	100.00

ไม่ระบุ 33 คน

จากข้อมูลในตารางแสดงให้เห็นว่า ในปัจจุบันสถานประกอบการส่วนใหญ่ปลอดภัย

4. กรณีที่มีผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการที่ท่านทำงานอยู่ติดยาเสพติด นายจ้าง

ได้ดำเนินการอย่างไรบ้าง

ตารางที่ 7 การดำเนินการของนายจ้าง

การดำเนินการของนายจ้าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ตักเตือน	3	2.94
พักงาน	12	11.77
ส่งบำบัด	59	57.84
ลาออกเอง	28	27.45
รวม	102	100.00

ไม่ระบุ 194 คน

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่หากพบว่าผู้ใช้แรงงานติดยาเสพติดก็จะส่งตัวเข้ารับการบำบัดรักษาร้อยละ 57.84 รองลงมา คือ ผู้ติดยาเสพติดลาออกเองร้อยละ 27.45 และให้พักงานร้อยละ 11.77 มีเพียงร้อยละ 2.94 ที่ว่ากล่าวตักเตือน

5. สถานประกอบการที่ท่านเข้าทำงานอยู่ได้มีการรณรงค์และป้องกันปัญหาเสพติดอย่างไร

เป็นคำถามปลายเปิด คือ ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้บอกเล่าถึงวิธีการหรือแนวทางการดำเนินงานของแต่ละสถานประกอบการ ซึ่งมีผู้ตอบคำถามนี้จำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 86.06 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด พอสรุปได้ดังนี้

- 5.1 ติดโปสเตอร์/จัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ให้ผู้ใช้แรงงานทราบถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด รวมทั้งจัดทำป้ายคำขวัญรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด ร้อยละ 59.91
- 5.2 มีการประชุมชี้แจง/อบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดให้พนักงานทราบ ร้อยละ 25.91
- 5.3 ส่งเสริมให้พนักงานเล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย ร้อยละ 24.70
- 5.4 มีการตรวจหาสารเสพติดก่อนรับพนักงานใหม่เข้าทำงานและ
สุ่มตรวจพนักงานเก่าเป็นระยะหรือตรวจสุขภาพประจำปี ร้อยละ 16.60
- 5.5 ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและเข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการโรงงานสีขาว , โครงการ To Be Number One ร้อยละ 14.57
- 5.6 สถานประกอบการมีนโยบายกำหนดบทลงโทษสำหรับพนักงานที่ติดยาเสพติดไว้อย่างชัดเจน ร้อยละ 6.88

- 5.7 จัดให้มีหัวหน้าแผนกหรือผู้แทนคอยควบคุมสอดส่องดูแล
สังเกตพฤติกรรมของพนักงานในโรงงานและบริเวณหอพัก ร้อยละ 6.88
- 5.8 แต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาเสพติดในโรงงาน
และมีการประชุมคณะกรรมการอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 6.07
- 5.9 กำหนดวันให้พนักงานสวมเสื้อ To Be Number One หรือเสื้อสีขาว
และเปิดเพลง To Be Number One ทุกวัน ร้อยละ 1.21

6. ท่านคิดว่ายาเสพติดจะกลับมาแพร่ระบาดอีกหรือไม่

ตารางที่ 8 การแพร่ระบาดของยาเสพติด

การแพร่ระบาด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- กลับมาแพร่ระบาด	35	13.31
- ไม่แพร่ระบาดเพราะทุก หน่วยงานช่วยกันตรวจสอบ	93	35.36
- ไม่แน่ใจ	135	51.33
รวม	263	100.00

ไม่ระบุ 24 ราย

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้ประสานพลังแผ่นดินฯ ส่วนใหญ่มีความไม่แน่ใจว่า
ยาเสพติดจะกลับมาแพร่ระบาดอีกหรือไม่

7. ท่านมีข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรณรงค์และป้องกันปัญหาอาเสพติดใน
สถานประกอบการอย่างไรบ้าง

เป็นคำถามที่ต้องการทราบทัศนคติความเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม
เกี่ยวกับการรณรงค์และป้องกันปัญหาอาเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ซึ่งมีผู้ตอบคำถามนี้ จำนวน 233 คน
คิดเป็นร้อยละ 81.18 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด พอสรุปได้ดังนี้

7.1 ให้รัฐบาลดำเนินการรณรงค์ปลูกจิตสำนึกในการป้องกันปัญหาอาเสพติดอย่างต่อเนื่อง
และมีการติดตามผลเป็นระยะ ร้อยละ 19.31

7.2 อยากให้รัฐบาลสนับสนุนอุปกรณ์กีฬาให้แก่ผู้ใช้แรงงาน จัดให้มีสถานที่ออกกำลังกาย
มากขึ้น รวมทั้งจัดกิจกรรมด้านกีฬาหรือดนตรีเพื่อให้ผู้ใช้แรงงานได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ร้อยละ 16.74

7.3 เห็นด้วยกับการรณรงค์ปราบปรามยาเสพติด เพราะเป็นผลดีต่อตัวผู้ใช้แรงงานและ
ครอบครัว สถานประกอบการได้ผลผลิตตรงตามเป้าหมาย รวมทั้งทำให้สังคมและที่ทำงานน่าอยู่มากขึ้น
ร้อยละ 12.87

7.4 ควรกำหนดมาตรการบังคับให้สถานประกอบการมีการตรวจสอบหาสารเสพติดในพนักงานใหม่ก่อนรับเข้าทำงาน และสุ่มตรวจพนักงานเก่าเป็นระยะ หรือตรวจสุขภาพประจำปีร้อยละ 11.16

7.5 ขอให้รัฐบาลดำเนินการปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจัง เพื่อกำจัดยาเสพติดให้หมดสิ้นไปจากประเทศไทย ร้อยละ 10.73

7.6 กำหนดบทลงโทษให้หนักขึ้นโดยเฉพาะผู้ค้าและผู้ผลิต ร้อยละ 9.01

7.7 ควรจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ผู้ใช้แรงงานได้ทราบเกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด ร้อยละ 8.15

7.8 สถานประกอบการควรเอาใจใส่และรณรงค์ป้องกันปัญหาเสพติดอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ร้อยละ 5.60

7.9 จัดเจ้าหน้าที่ของรัฐมาสุ่มตรวจในสถานประกอบการ หรือตามแหล่งชุมชน บ้านเช่า ที่มีผู้ใช้แรงงานอาศัยอยู่จำนวนมาก ร้อยละ 4.72

7.10 ควรมีกฎหมายบังคับให้สถานประกอบการทุกแห่งดำเนินการปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจัง หรือให้เข้าร่วมโครงการโรงงานสีขาว ร้อยละ 1.29

8. ท่านเคยได้รับฟังรายการวิทยุแรงงาน ทางสถานีวิทยุ วปถ. 8 ค่ายกำแพงเพชรอัครโยธิน ทุกวันศุกร์ เวลา 12.00 – 12.30 น. ที่มีรายการข่าวสารและบทความด้านแรงงานหรือไม่

ตารางที่ 9 การรับฟังรายการวิทยุแรงงาน

การรับฟังรายการวิทยุแรงงาน	จำนวน	ร้อยละ
เคย	20	7.04
ไม่เคย	264	92.96
รวม	284	100.00

ไม่ระบุ 3 ราย

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้ประสานพลังแผ่นดินฯ ในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ส่วนใหญ่ไม่เคยฟังรายการวิทยุแรงงาน ดังนั้นการประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดผ่านสื่อวิทยุจะไม่ได้ผลเท่าที่ควร

บทที่ 4

สรุปผลการประเมินและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะเป็นการสรุปผลการประเมินการดำเนินงานเกี่ยวกับการรณรงค์และป้องกันปัญหา สหัตถ์ของเครือข่ายผู้ประสานพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน และข้อเสนอแนะในการ นินงานด้านการรณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ซึ่งจะสรุปตามประเด็นคำถาม แบบสอบถาม ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งได้แก่ผู้ประสานพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ใหญ่เป็นชายมากกว่าหญิง มีอายุเฉลี่ยประมาณ 45 ปี

4.2 ผู้ประสานพลังแผ่นดินส่วนใหญ่ดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ในแต่ละด้านมากน้อยต่างกัน วาคือ มีการดำเนินการในด้านป้องกันตนเอง ครอบครัวและเพื่อนร่วมงานมากที่สุดถึงร้อยละ 94.66 โดยนิยม วิธีการให้ความรู้ คำแนะนำ ซึ่งให้เห็นโทษหรือพิษภัยของยาเสพติด

ส่วนการดำเนินการในด้านการแก้ไขคิดเป็นร้อยละ 51.95 ซึ่งผู้ประสานพลังแผ่นดินมักจะใช้ การตักเตือนเพื่อนผู้ใช้แรงงานไม่ให้เสพยาเสพติด สำหรับการดำเนินการในด้านการปราบปรามนั้นมีการ เนินการคิดเป็นร้อยละ 52.34 โดยวิธีคอยสอดส่องดูแลหากพบเห็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดก็จะแจ้งเบาะแส นายจ้างหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจทราบ

จากผลการประเมินสรุปได้ว่าผู้ประสานพลังแผ่นดินที่ผ่านการอบรมแล้ว ได้ปฏิบัติตาม บทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในด้านการป้องกันซึ่งมีการดำเนิน รสูงถึงร้อยละ 94.66 สำหรับดำเนินการแก้ไขและด้านการปราบปรามก็มีการดำเนินการเกินกว่ากึ่งหนึ่งของ เอบแบบสอบถาม

4.3 ปัจจุบันนี้สถานประกอบการส่วนใหญ่ปลอดภัยยาเสพติด อาจเนื่องมาจากนโยบายของรัฐบาล ประกาศสงครามกับยาเสพติด ประกอบกับการสมัครเข้าร่วมโครงการ โรงงานสีขาวของสำนักงานสวัสดิการ ะคุ้มครองแรงงานจังหวัดสมุทรสาคร

4.4 กรณีสถานประกอบการพบว่าผู้ใช้แรงงานติดยาเสพติด ส่วนใหญ่นายจ้างจะดำเนินการ ายส่งตัวผู้ใช้แรงงานที่ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษา

4.5 สถานประกอบการส่วนใหญ่มีการรณรงค์และป้องกันปัญหายาเสพติดด้วยวิธีการต่าง ๆ
 ยงตามลำดับจากมากไปหาน้อย

- 4.5.1 ติดโปสเตอร์/จัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ให้ผู้ใช้แรงงานทราบถึงโทษและพิษภัย
 ของยาเสพติด รวมทั้งจัดทำป้ายคำขวัญรณรงค์ด้านยาเสพติด
- 4.5.2 มีการประชุมชี้แจง/อบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดให้
 พนักงานทราบ
- 4.5.3 ส่งเสริมให้พนักงานเล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย
- 4.5.4 มีการตรวจหาสารเสพติดก่อนรับพนักงานใหม่เข้าทำงานและสุ่มตรวจพนักงานเก่าเป็น
 ระยะหรือตรวจสุขภาพประจำปี
- 4.5.5 ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและเข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการต่าง ๆ เช่น
 โครงการโรงงานสีขาว โครงการ To Be Number One
- 4.5.6 สถานประกอบการมีนโยบายกำหนดบทลงโทษสำหรับพนักงานที่ติดยาเสพติดไว้อย่าง
 ชัดเจน
- 4.5.7 จัดให้มีหัวหน้าแผนกหรือผู้แทนคอยควบคุมสอดส่องดูแลสังเกตพฤติกรรมของพนักงาน
 ในโรงงานและบริเวณหอพัก
- 4.5.8 แต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน โรงงานและมีการประชุม
 คณะกรรมการอย่างต่อเนื่อง
- 4.5.9 กำหนดวันให้พนักงานสวมเสื้อ To Be Number One หรือเสื้อสีขาว และเปิดเพลง
 To Be Number One ทุกวัน

4.6 ผู้ประสานพลังแผ่นดินส่วนใหญ่มีความเห็นที่ไม่แน่ใจว่ายาเสพติดจะกลับมาแพร่ระบาด
 กหรือไม่ แต่ก็มีผู้เห็นว่ายาเสพติดจะไม่แพร่ระบาดอีกหากทุกหน่วยงานช่วยกันตรวจสอบ ทัศนคติความเห็น
 หรือข้อเสนอแนะของผู้ประสานพลังแผ่นดิน เกี่ยวกับการรณรงค์และป้องกันปัญหายาเสพติดในสถาน
 ประกอบการ เรียงตามลำดับจากจำนวนผู้แสดงความเห็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้

- 4.6.1 ให้รัฐบาลดำเนินการรณรงค์ปลูกจิตสำนึกในการรณรงค์ป้องกันปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง
 และมีการติดตามผลเป็นระยะ
- 4.6.2 อยากให้รัฐบาลสนับสนุนอุปกรณ์กีฬาให้แก่ผู้ใช้แรงงาน จัดให้มีสถานที่สำหรับออก
 กำลังกายมากขึ้น รวมทั้งจัดกิจกรรมด้านกีฬาหรือดนตรีเพื่อให้ผู้ใช้แรงงาน ได้มีส่วนร่วม
 ในกิจกรรม
- 4.6.3 เห็นด้วยกับการรณรงค์ปราบปรามยาเสพติด เพราะเป็นผลดีต่อตัวผู้ใช้แรงงานและ
 ครอบครัว สถานประกอบการได้ผลผลิตตรงตามเป้าหมาย รวมทั้งทำให้สังคมและ
 ที่ทำงานน่าอยู่มากขึ้น

- 4.6.4 ควรกำหนดมาตรการบังคับให้สถานประกอบการ มีการตรวจสอบหาสารเสพติด ในพนักงานใหม่ก่อนรับเข้าทำงาน และสุ่มตรวจพนักงานเก่าเป็นระยะ หรือตรวจ สุขภาพประจำปี
- 4.6.5 ขอให้รัฐบาลดำเนินการปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจัง เพื่อกำจัดยาเสพติดให้หมดสิ้น ไปจากประเทศไทย
- 4.6.6 กำหนดบทลงโทษให้หนักขึ้น โดยเฉพาะผู้ค้าและผู้ผลิต -
- 4.6.7 ควรจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ผู้ใช้งาน ได้ทราบเกี่ยวกับโทษและพิษภัยของ ยาเสพติด
- 4.6.8 สถานประกอบการควรเอาใจใส่และระมัดระวังป้องกันปัญหาเสพติดอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง
- 4.6.9 จัดเจ้าหน้าที่ของรัฐมาสุ่มตรวจในสถานประกอบการ หรือตามแหล่งชุมชนบ้านเช่า ที่มีผู้ใช้แรงงานอาศัยอยู่จำนวนมาก
- 4.6.10 ควรมีกฎหมายบังคับให้สถานประกอบการทุกแห่งดำเนินการปราบปรามยาเสพติด อย่างจริงจัง หรือให้เข้าร่วมโครงการโรงงานสีขาว

4.7 ผู้ประสานพลังแผ่นดินส่วนใหญ่ไม่เคยฟังรายการวิทยุแรงงานสูงถึงร้อยละ 92.96 ดังนั้น การประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดผ่านสื่อวิทยุจะไม่ได้ผลเท่าที่ควร ควรเลือกประชาสัมพันธ์ผ่านสื่ออื่น ๆ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

นโยบายการปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลเป็นสิ่งที่ดียังยิ่ง หากทุกหน่วยงานให้ความร่วมมือ และนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างจริงจัง ผลการดำเนินงานต่อผู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดของรัฐบาลสมัย พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ได้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม มีการจับกุมผู้ค้า ผู้เสพ ได้เป็นจำนวนมาก ซึ่งถือเป็น นิमितหมายที่ดีของประเทศไทย เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างยั่งยืน ผู้ประเมินจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. รัฐบาลควรมีมาตรการกวาดล้างยาเสพติดให้หมดสิ้นไปจากประเทศไทยอย่างจริงจัง โดย มุ่งเน้นตัดวงจรยาเสพติด เริ่มตั้งแต่แหล่งที่มาของยาเสพติด ต้องยุติแหล่งผลิตทั้งภายในและภายนอกประเทศ สกัดกั้นช่องทางการนำเข้า ทำลายเครือข่ายการค้า โดยเฉพาะนักค้ารายสำคัญและผู้มีอิทธิพล

2. รัฐบาลควรเร่งปรับปรุง แก้ไข กฎหมายที่มีอยู่ และพิจารณาออกกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับใหม่ ที่เอื้อต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด รวมทั้งเร่งดำเนินการทางกฎหมายต่อผู้กระทำผิด อย่างจริงจัง รวดเร็ว และเป็นธรรม

3. การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต หน่วยงานของรัฐจะต้องมีการบูรณาการกันอย่างจริงจัง ไม่ใช่เป็นลักษณะต่างคนต่างทำ ซึ่งจะทำให้การทำงานซ้ำซ้อนและเกิดความสับสนแก่ประชาชนทุกกลุ่ม และควรจะกำหนดให้ชัดเจนว่ากลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มใครเป็นผู้รับผิดชอบ เช่น กลุ่มผู้ใช้แรงงาน กลุ่มเยาวชน และชุมชน

4. การรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตจะต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนที่ถูกชักจูงง่าย จะต้องให้สถานศึกษาเข้มงวดในการลงโทษผู้เกี่ยวข้อง และอาจารย์จะต้องไม่เป็นผู้ค้าเอง

5. การจัดตั้งอาสาสมัครเพื่อเป็นเครือข่ายผู้ประสานพลังแผ่นดินในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ควรจัดให้มีสิ่งจูงใจตอบแทน เพื่อให้อาสาสมัครฯ มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อย่างเช่นกรณีของ อสม. ของกระทรวงสาธารณสุข

บรรณานุกรม

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. คู่มือโครงการ โรงงานสีขาว. กรุงเทพฯ : กongsวัสดิการแรงงาน, 2546

กระทรวงแรงงาน. สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน. คู่มือการประเมินผล. กรุงเทพฯ :
สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน, 2546

กลุ่มงานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์. “ระวัง...ยาเสพติดจะกลับมา ช่วยกันเฝ้าระวังยาเสพติด”.
วารสารกระทรวงแรงงาน, ปีที่ 2 ฉบับที่ 8 เดือนพฤษภาคม 2547, หน้า 19 – 20

ไชยวัฒน์ เจริญสินโอฬาร. การบริหารรัฐกิจเปรียบเทียบ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, หน้า 107 – 118

วรเดช จันทรศร. “การนำนโยบายไปปฏิบัติ” วารสารรามคำแหง, ปีที่ 10 ธันวาคม 2530, หน้า 103

วรเดช จันทรศร. นโยบายสาธารณะและการวางแผน. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, หน้า 193